

Datum

2019-05-23
2019-05-29

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2019-6498

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss - Översyn av medborgarförslag, Malmöinitiativet och Malmöpanelen STK-2018-852

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads och socialnämnden har mottagit remiss *Översyn av medborgarförslag, Malmöinitiativet och Malmöpanelen* från stadskontoret.

Arbetsmarknads- och socialnämndens uppfattning är att utredningen genomförts med hög ambition. Nämnden anser att det är positivt att utredningen bygger på synpunkter från både förtroendevalda och tjänstepersoner och framhåller att dessa bör tas tillvara.

Utredningen presenterar synpunkterna från de förtroendevalda och från tjänstepersonerna på ett tillfredsställande sätt, men arbetsmarknads- och socialnämnden efterfrågar fler handfasta förslag och exempel att ta ställning till. Nämnden anser att det mest angelägna är att förfarandet är begripligt och effektivt utifrån Malmöbornas perspektiv, oavsett om det handlar om medborgarförslag eller Malmöinitiativet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att kommunikationen med Malmöborna behöver ske i olika former och välkomnar liksom många av fullmäktigeledamöterna fler fysiska möten. Nämnden vill framhålla att fysiska möten inte nödvändigtvis löser utmaningen med ojämlika förutsättningarna för deltagande som vi ser påverkar medborgarförslag och Malmöinitiativet.

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har mottagit remissen *Översyn av medborgarförslag, Malmöinitiativet och Malmöpanelen*. Nedan följer kommunstyrelsens s frågor samt arbetsmarknads- och socialförvaltningens svar.

A) Politikernas högst rankade målsättning med medborgardialog är att "tillvarata engagemang, goda idéer och konkreta förslag hos medborgarna". Bedömningen är att det behöver underlättas för Malmöbor att lämna förslag och synpunkter. Idag kan förslag lämnas på nedanstående två sätt;

1: en medborgare över 18 år folkbokförd i Malmö lämnar medborgarförslag till valfri eller samtliga nämnder som behandlas politiskt.

2: en enskild individ oavsett ålder och hemvist lämnar Malmöinitiativ som samlar 100 röster och därefter behandlas politiskt.

Hur ska förslag till Malmö stad ske framöver? Vilka strukturella förändringar behöver ske? Vad behöver göras för att möjligheterna ska bli likvärdiga?

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser inte att medborgarförslag i sin nuvarande form helt möter ändamålet att öka delaktigheten och inflytande för Malmöborna. Erfarenheten från de tidigare stadsområdena är att majoriteten av de inkomna medborgarförslagen rörde stadens fysiska miljö. En del av förslagen hade dessutom snabbt kunnat hanteras via gatukontorets kundtjänst. I stället hanterades förslagen i en utdragen nämndsprocess som ofta resulterade i ett beslut om att sända förslaget vidare till den nämnd som hade ansvar för och uppdrag kring frågan.

Arbetsmarknads- och socialnämndens uppfattning är att det inte är oproblematiskt att Malmö stad använder begreppet medborgarförslag trots att förfarandet kring medborgarförslag inte följer kommunallagen (KL 8 kap. 1§). Nämnden bedömer det inte heller som önskvärt att byta ut nuvarande förfarande mot ett mer regelrätt medborgarförslaghanterade där kommunfullmäktige är mottagare av förslagen. Nämndens bedömning är att majoriteten av förslagen behöver sändas på remiss till annan/andra nämnde(er) och att det då skulle riskera att bli en än mer utdragen process.

Arbetsmarknads- och socialnämndens uppfattar att det ofta framstår som oklart hur Malmöinitiativet och medborgarförslag förhåller sig till varandra, och hur de eventuellt eller eventuellt inte kompletterar varandra som former av medborgardialog.

Nämnden anser att det mest angelägna är att förfarandet är begripligt och effektivt utifrån Malmöbornas perspektiv, oavsett om det handlar om medborgarförslag eller Malmöinitiativet. Nämnden upplever att det även idag kan uppstå en situation där förslagsställaren är missnöjd över eller oförstående inför de ofta långa ledtiderna.

B) Malmöpanelen är den kanal som nämndernas politiker har för att kunna ställa frågor till Malmöbor. I utredningen framkommer att panelen har en sjunkande svarsfrekvens och att frågorna som ställs samt återkoppling resultatet kan utvecklas. Bedömningen är att kommunikativa och strukturella insatser behövs för att utveckla arbetet.

Hur ska inhämtandet av Malmöbornas åsikter ske framöver? Vilka kommunikativa och strukturella förändringar behöver ske?

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att tanken med en för Malmös befolkning representativ panel att ställa frågor till är god. Det är därför olyckligt att motivationen för att delta i panelundersökningarna är så låg samt att det i Malmö stad saknas en gemensam uppfattning om hur panelen ska användas.

Nämnden anser att det är ett bra förslag att i större utsträckning använda Malmöpanelen för att mäta nämndernas måluppfyllelse. För deltagande i mer tidskrävande opinionsundersökningar eller paneler utgår ofta någon typ av premie. Nämnden föreslår att utlottning av fribiljetter eller annan premie till de som svarat ska testas för att se om det kan vara en faktor som fungerar motiverande för deltagande i Malmöpanelen.

Detta ärende begränsar sig till ovan nämnda former för medborgardialog. I utredningen framgår att det från medborgare krävs handlingskompetens för att kunna påverka. Handlingskompetens påverkas av kunskap, motivation och möjligheter. Det är också svårt att nå ut till medborgare i ett stort informationsflöde. Bedömningen är att Malmö stad behöver utveckla begriplig och tillgänglig kommunikation med Malmöborna. Det kan gälla innehåll och utformning av stadens kommunikationskanaler men också hur och var kommunikationen sker, så att den passar Malmöbon. Ökad transparens, tillgänglighet och förenkling är ledord.

Vilka förändringar behöver ske för att kommunikationen mellan Malmö stad och Malmöborna ska bli ändamålsenlig?

Arbetsmarknads- och socialnämnden antog i januari 2019 *Handlingsplan för brukardialog*. Begreppet brukardialog syftar till den dialog som förs mellan tjänsteperson och brukare av en specifik tjänst eller verksamhet i syfte att utveckla denna. Arbetet med brukardialog utgör en viktig del av arbetsmarknads- och socialförvaltningens kvalitetsarbete. Nämnden anser att en välfungerande kommunikation med brukaren så nära verksamheten som möjligt ofta är mer effektivt och kan innebära att långa byråkratiska dialogprocesser kan undvikas. I andra situationer är det just politiska inriktningsbeslut som behövs och i dessa fall utgör medborgarförslag och Malmöinitiativ viktiga och användbara verktyg, inte minst för att aktualisera en fråga.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att kommunikationen med Malmöborna behöver ske i olika former. Medborgarförslag och Malmöinitiativet får anses vara relativt byråkratiska former av medborgardialog. Malmöpanelen är en möjlighet för de förtroendevalda att inhämta synpunkter på bestämda frågor men ger inget eller väldigt lite utrymme att styra frågorna eller att komma med egna initiativ. Den enkät som under arbetet med utredningen skickats till fullmäktigeledamöterna hade förhållandevis låg svarsfrekvens, men nämnden anser trots detta att det är angeläget att ta tillvara det som framförts av respondenterna. Nästan hälften av de svarande ledamöterna framhåller att de vill se medborgardialog i form av fysiska möten.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser också att det skulle vara välkommet med fler fysiska medborgardialoger, men vill samtidigt framhålla att det inte nödvändigtvis är ett sätt att arbeta sig förbi de ojämlika förutsättningarna för deltagande som vi ser påverkar medborgarförslag och Malmöinitiativet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att arbetet med att utveckla formerna för medborgardialog även fortsatt bör kopplas till den digitala utvecklingen inom Malmö stad. I detta arbete behöver jämlikhetsperspektivet vara närvarande för att säkerställa rättvisa förutsättningar för medborgarnas deltagande, oavsett nivå på dator- eller internetkunskap.

Förvaltningens överväganden

Arbetsmarknads- och socialnämndens uppfattning är att utredningen genomförts i enlighet med utredningsdirektivet och med hög ambition. Det är positivt att utredningen bygger på synpunkter från både förtroendevalda och tjänstepersoner.

Nämndens bedömning är att intresset för medborgardialog är stort, på politisk nivå såväl som hos tjänstepersoner. Trots detta råder en viss osäkerhet kring hur Malmö stad ska arbeta för att öka deltagandet och delaktigheten.

Utredningen fokuserar i enlighet med utredningsdirektivet på de befintliga, etablerade former för medborgardialog som används i Malmö stad. Utredningen presenterar synpunkterna från de förtroendevalda och från tjänstepersonerna på ett tillfredsställande sätt. Arbetsmarknads- och socialnämnden önskar dock fler handfasta förslag att ta ställning till för att tillsammans med övriga nämnder utveckla arbetet. Malmöbornas delaktighet och engagemang spänner ofta över flera nämnders ansvarsområden, vilket ställer höga krav på samordning och ett gemensamt förhållningsätt till hur medborgarförslag kan bidra till att utveckla staden.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Förvaltningsdirektör

.....

Britt-Marie Pettersson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]